Säkerhetsdatablad enligt förordning (EC) 1907/2006 i den senast giltiga versionen

SDB-nr : 596540
V003.0

LOCTITE 5400

Reviderat den: 10.10.2025
Utskriftsdatum: 11.10.2025
Ersätter version från: 17.06.2024

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning
LOCTITE 5400
UFI: NO UFI NEDDED

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från
Avsedd användning:
Lim

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad
Henkel Norden AB
Adhesives SE
Vasagatan 14A
172 61 Sundbyberg

Sverige

Tel.: +46 (0) 10 480 7700

SDSinfo.Adhesive@henkel.com
För uppdateringar av säkerhetsdatablad besök vår webbplats www.mysds.henkel.com eller www.henkel-adhesives.com.

1.4 Telefonnummer för nödsituationer
+46 10 480 7500 (kontorstid)

Giftinformationscentralen: 112 – Begär Giftinformation (24h)

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering (CLP):
Att ämnena eller blandningarna inte är farliga enligt Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP).

2.2 Märkningsuppgifter

Märkningsuppgifter (CLP):

Att ämnena eller blandningarna inte är farliga enligt Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP).

Ytterligare uppgifter Innehåller: Bis(methacryloyloxyethyl) phosphate Kan orsaka en allergisk reaktion.
Säkerhetsdatablad finns att rekvirera.

2.3. Andra faror

Inga vid avsedd användning.

Följande ämnen finns i en koncentration ≥ koncentrationsgränsen för avbildning i avsnitt 3 och uppfyller kriterierna för PBT/vPvB, eller identifierades som hormonstörande (ED):

Denna blandning innehåller inga ämnen i en koncentration ≥ koncentrationsgränsen för avbildning i avsnitt 3 som bedöms vara en PBT, vPvB eller ED.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2 Blandningar

Angivande av ämnena enligt CLP (EG) nr 1272/2008:

Farliga komponenter CAS-nr. EG-nr REACH-Registreringsnummer	Koncentration	Klassificering	Specifika koncentrationsgränser, M-faktorer och ATE	Ytterligare information
Bis(methacryloyloxyethyl) phosphate 32435-46-4 251-040-2	0,1- < 1 %	Skin Irrit. 2, H315 Eye Dam. 1, H318 STOT SE 3, H335 Skin Sens. 1B, H317		

Produkten innehåller syntetiska mikropartikelpolymerer som överstiger koncentrationsgränsen, men undantag §4 och §5 gäller.
(4a) använd på industrianläggningar

Generiskt namn på polymer	Koncentrationsområde
Polymerer av vinylacetat eller av andra vinylestrar; andra vinylpolymerer	0,1-10 %
Annat: Konstgjorda vaxer och beredda vaxer	0,1-10 %
Polymerer av propen eller av andra olefiner	0,1-10 %

Om inga ATE-värden visas, se LD/LC50-värden i avsnitt 11.
För fullständig ordalydelse av H-angivelser och andra förkortningar, se rubrik 16 "Annan information".

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Inhalation:
Uppsök frisk luft. Sök läkare om symtomen kvarstår.

Hudkontakt:
Skölj med rinnande vatten, tvätta med tvål.
Sök läkarvård om irritation kvarstår.

Ögonkontakt:
Skölj genast i rinnande vatten (i 10 minuter), konsultera specialist.

Förtäring:
Skölj munnen, drick 1-2 glas vatten, framkalla ej kräkning, sök läkare.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda
Förlängd eller upprepad kontakt kan irritera huden.

Förlängd eller upprepad kontakt kan ge ögonirritation.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs
Se punkt: Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel
Lämpliga släckmedel:
Vatten, koldioxid, skum, pulver.

Av säkerhetsskäl olämpliga släckningsmedel:
Högtrycksvattenstråle

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra
I händelse av brand kan kolmonoxid (CO), koldioxid (CO2) och kväveoxider (NOx) frigöras.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal
Använd inbyggd andningsapparat och fullständig skyddsklädsel, t.ex. larmställ.

Tilläggsinformation:
Kyl ner behållare i farozonen med spolande vatten.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer
Undvik ögon- och hudkontakt.
Använd skyddsutrustning.
Sörj för tillräcklig ventilation.
Håll antändningskällor borta från riskzonen.

6.2 Miljöskyddsåtgärder
Låt ej hamna i avloppssystemet/ytvatten/grundvatten.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering
Kontaminerat material tas om hand enligt punkt 13.
Mindre spill tas upp med pappersduk och placeras i avfallsbehållare.
Större spill vallas in med sand, jord eller liknande material och samlas upp i slutna behållare för vidare destruktion.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt
Beakta råd i avsnitt 8.

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Skyddsåtgärder för säker hantering
Undvik kontakt med ögonen och huden.
Beakta råd i avsnitt 8.

Allmänna hygieniska åtgärder:
Tvätta händerna före raster och efter arbetets slut.
Ät inte, drick inte eller rök inte under hanteringen.
Sörj för god industrihygien

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet
Se Technical Data Sheet.
Förvaras åtskild från livsmedel och konsumtionsvaror (t.ex. kaffe, te, tobak).

7.3 Specifik slutanvändning
Lim

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Gränsvärden för exponering

Gäller för
Sverige

Ingående ämnen [Reglerat ämne]	ppm	mg/m³	Typvärde	Kortvarig exponeringskategori / Anmärkning	Rättslig grund
Silica, amorphous, fumed, cryst.-free 112945-52-5 [Damm- oorganiskt (respirabel fraktion)]		2,5	Nivågränsvärde		
Silica, amorphous, fumed, cryst.-free 112945-52-5 [Damm- oorganiskt (inhalerbar fraktion)]		5	Nivågränsvärde		

Predicted No-Effect Concentration (PNEC):

Namn i förteckningen	Environmental Compartment	Exponeringstid	Värde				Anmärkningar
			mg/l	ppm	mg/kg	övrigt	
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	Sötvatten		0,165 mg/L				
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	Havsvatten		0,17 mg/L				
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	Avloppsreningsverk		0,4 mg/L				
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	Sediment (sötvatten)				2,8 mg/kg		
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	Sediment (havsvatten)				0,28 mg/kg		
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	Jord				0,46 mg/kg		

Derived No-Effect Level (DNEL):

Namn i förteckningen	Application Area	Exponeringsväg	Health Effect	Exposure Time	Värde	Anmärkningar
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	Arbetare	inhalation	långvarig exponering - systemiska effekter		7,05 mg/m3	
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	Arbetare	dermal	långvarig exponering - systemiska effekter		1 mg/kg	
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	allmänna befolkningen	inhalation	långvarig exponering - systemiska effekter		3,53 mg/m3	
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	allmänna befolkningen	dermal	långvarig exponering - systemiska effekter		0,5 mg/kg	
Bis(methacryloyloxyethyl) hydrogen phosphate 32435-46-4	allmänna befolkningen	oral	långvarig exponering - systemiska effekter		0,5 mg/kg	

Biologiska gränsvärden:
inga

8.2 Begränsning av exponeringen:

Anvisningar för utformning av tekniska anläggningar:
Sörj för god ventilation.

Andningsskydd:
Sörj för tillräcklig ventilation.
En godkänd mask eller respirator utrustad med ett filter lämpligt för organiska ångor skall användas om produkten används i ett dåligt ventilerat utrymme
Filtertyp: A (EN 14387)

Handskydd:
Kemikaliebeständiga skyddshandskar (EN 374). Lämpliga material vid kortvarig kontakt eller stänk (Rekommendation: Lägst Skyddsklass 2, motsvarar > 30 minuters permeationstid enligt EN 374): Nitrilgummi (NBR; >= 0,4 mm tjocklek). Lämpliga material även vid längre, direkt kontakt (Rekommendation: Skyddsklass 6, motsvarar > 480 minuters permeationstid enligt EN 374): Nitrilgummi (NBR; >= 0,4 mm tjocklek). Uppgifterna grundar sig på litteraturangivelser och information från handsktillverkare, eller så är de härledda från studier av liknande ämnen. Iaktta att på grund av alla påverkande faktorer (t.ex. temperatur) så kan användningstiden för skyddshandskar mot kemikalier i praktiken vara betydligt kortare än den som fastställts enligt EN 374. Byt ut handskarna vid nötning.

Ögonskydd:
Skyddsglasögon med sidoskydd eller kemikaliesäkra glasögon skall bäras om risk för stänk finns.
Skyddande ögonutrustning ska uppfylla EN166.

Kroppsskydd:
Använd lämpliga skyddskläder.
Skyddskläder skall uppfylla EN 14605 för vätskestänk eller EN 13982 för damm.

Rekommenderad personlig skyddsutrustning:
Den information som tillhandahålls för personlig skyddsutrustning är endast för handledning. En fullständig riskbedömning bör genomföras innan du använder denna produkt för att bestämma lämplig personlig skyddsutrustning för att passa lokala förhållanden. Personlig skyddsutrustning skall överensstämma med relevant EN-standard.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1. Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Leveransform	Pasta
Färg	Gul-orange
Lukt	Mild, Akryl
Tillstånd	Flytande
Smältpunkt	Ej tillämpbart, Produkten är en vätska
Stelningstemperatur	< -30 °C (< -22 °F)
Initial kokpunkt	> 150 °C (> 302 °F)
Brandfarlighet	Produkten är inte brännbar
Explosionsgräns	Ej tillämpbart, Produkten är inte brännbar
Flampunkt	> 100,00 °C (> 212 °F); ingen metoden / metod okänd
Självantändningstemperatur	> 300 °C (> 572 °F)
Sönderfallstemperatur	Ej tillämpbart, Ämnet/blandningen är inte självreaktiv, ingen organisk peroxid och sönderdelas inte under förutsedda användningsförhållanden
pH-värde	Ej tillämpbart, Produkten är opolär.
Viskositet (kinematisk) (40 °C (104 °F);)	> 20,5 mm2/s
Viscosity, dynamic (Kon och platta; Apparatur: Haake cone and plate, RV1, C35/2°Ti; Skjuvhastighet: 1 s-1)	30.000 - 70.000 mPa s LCT STM 740; kon- och plåtviskositet
Löslighet, kvalitativ (20 °C (68 °F); lösningsm: Vatten)	svag
Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten	Ej tillämpbart Blandning
Ångtryck (20 °C (68 °F))	< 0,13 mbar
Densitet (20 °C (68 °F))	1,1 g/cm3 ingen metoden / metod okänd
Relativ ångdensite: (20 °C)	> 2
Partikelkarakteristika	Ej tillämpbart Produkten är en vätska

9.2. ANNAN INFORMATION

Annan information är inte tillämplig för denna produkt

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1. Reaktivitet
Reagerar med starka oxidationsmedel.
syror.
Reducerande ämnen.
starka baser.

10.2. Kemisk stabilitet
Stabil vid rekommenderade lagringsförhållanden.

10.3 Risken för farliga reaktioner
Se avsnitt reaktivitet

10.4. Förhållanden som ska undvikas
Stabil under normala förvarings- och användningsförhållanden.

10.5. Oförenliga material
Se avsnitt reaktivitet.

10.6. Farliga sönderdelningsprodukter
Koloxider
Kolväten
Kväveoxider
Snabb polymerisation kan alstra mycket hög värme och mycket högt tryck.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

Allmänna uppgifter om toxikologi:
Förlängd eller upprepad kontakt kan irritera huden.
Förlängd eller upprepad kontakt kan ge ögonirritation.

11.1 Information om faroklasser enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Akut toxicitet - förtäring:

Blandningens klassificering baseras på beräkningsmetod, som refererar till de klassificerade ämnena i blandningen.

Baserat på tillgängliga data uppfylls inte klassificeringskriterierna.

Farliga ämnen CAS-nr.	Värdetyp	Värde	art	Metod
Bis(methacryloyloxyethyl) phosphate 32435-46-4	LD50	> 5.000 mg/kg	Råtta	ospecificerad

Akut toxicitet - kontakt med hud:

Inga substansuppgifter tillgängliga.

Inga substansuppgifter tillgängliga.
Inga data tillgängliga.

Akut toxicitet - inandning:

Inga data tillgängliga.

Frätande/irriterande på huden:

Inga data tillgängliga.

Allvarlig ögonskada/ögonirritation:

Inga data tillgängliga.

Luftvägs-/hudsensibilisering:

Blandningens klassificering baseras på tröskelvärde, som refererar till de klassificerade ämnena i blandningen.

Baserat på tillgängliga data uppfylls inte klassificeringskriterierna.

Farliga ämnen CAS-nr.	Resultat	Testtyp	art	Metod
Bis(methacryloyloxyethyl) phosphate 32435-46-4	sensibiliserende	Mus Lokal Lymfknut Test (LLNA)	Mus	equivalent or similar to OECD Guideline 429 (Skin Sensitisation: Local Lymph Node Assay)

Mutagenitet i könsceller:

Inga data tillgängliga.

Cancerogenitet

Inga data tillgängliga.

Reproduktionstoxicitet:

Inga data tillgängliga.

Specifik organtoxicitet – enstaka exponering:

Inga data tillgängliga.

Specifik organtoxicitet – upprepad exponering:

Inga data tillgängliga.

Fara vid aspiration:

Inga data tillgängliga.

11.2 Information om andra faror

Ej tillämpbart.

AVSNITT 12: Ekologisk information

Allmänna uppgifter om ekologi:
Låt ej hamna i avloppssystemet/ytvatten/grundvatten.

12.1. Toxicitet

Toxicitet (Fisk):

Inga data tillgängliga.

Toxicitet (vattenlevande ryggradslösa djur):

Inga data tillgängliga.

Kronisk toxicitet för vattenlevande ryggradslösa djur:

Inga data tillgängliga.

Toxocitet (Alger):

Inga data tillgängliga.

Toxicitet för mikroorganismer:

Inga data tillgängliga.

12.2. Persistens och nedbrytbarhet

Inga substansuppgifter tillgängliga.

Inga data tillgängliga.

12.3. Bioackumuleringsförmåga

Inga data tillgängliga.

12.4. Rörligheten i jord

Inga substansuppgifter tillgängliga.
Inga data tillgängliga.

12.5. Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Denna blandning innehåller inga substanser som har bedömts vara PBT eller vPvB.

12.6. Hormonstörande egenskaper

Ej tillämpbart.

12.7. Andra skadliga effekter

Inga data tillgängliga.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallshantering av produkten:
Låt ej hamna i avloppssystemet/ytvatten/grundvatten.
Produkt deponeras enligt lokala och nationella lagar och förordningar.

Spill inte ämne/produkt och förhindra utsläpp i miljön.
Skölj inte förpackningen före kassering.

Avfallshantering av ej rengjord förpackning:
Efter användning ska tuber, kartonger och flaskor som innehåller rester av produkt hanteras som kemiskt förorenat avfall och undanskaffas enligtlokala och nationella lagar och förordningar.

Avfallskod

08 04 10 Annat lim och annan fogmassa än de som anges i 08 04 09.
EAK-avfallskoderna är inte produkt- utan ursprungsrelaterade. Tillverkaren kan därför inte ange någon avfallskod för produkter som används inom olika branscher. De angivna koderna ska betraktas som en rekommendation för användaren.

AVSNITT 14: Transportinformation

14.1. UN-nummer eller id-nummer

Inget farligt gods i enlighet med RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR.

14.2. Officiell transportbenämning

Inget farligt gods i enlighet med RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR.

14.3. Faroklass för transport

Inget farligt gods i enlighet med RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR.

14.4. Förpackningsgrupp

Inget farligt gods i enlighet med RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR.

14.5. Miljöfaror

Inget farligt gods i enlighet med RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR.

14.6. Särskilda försiktighetsåtgärder

Inget farligt gods i enlighet med RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR.

14.7. Bulktransport till sjöss enligt IMO:s instrument

Ej tillämpbart.

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1. Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Ozone Depleting Substance (ODS) (FÖRORDNING (EG) nr 2024/590):	Ej tillämpbart
Prior Informed Consent (PIC) (FÖRORDNING (EU) nr 649/2012):	Ej tillämpbart
Persistent Organic Pollutants (POPs) (FÖRORDNING (EU) 2019/1021) :	Ej tillämpbart

De levererade mikropartiklarna av syntetiska polymerer omfattas av de villkor som fastställs i post 78 i bilaga XVII till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006

VOC-innehåll (EU)	< 3 %

15.2. Kemikaliesäkerhetsbedömning

En säkerhetsrapport har inte utförts.

AVSNITT 16: Annan information

Produktens märkning anges under avsnitt 2. Fullständig ordalydelse av alla förkortningar som angetts med koder i säkerhetsdatabladet:

H315 Irriterar huden.
H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion.
H318 Orsakar allvarliga ögonskador.
H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna.

Förkortningar och akronymer:

ADG(-Code): australiensiskt farligt gods (kod)
ADN: Europeisk överenskommelse om internationellt transport av farligt gods på inre vattenvägar
ADR : Europeisk överenskommelse om internationellt transport av farligt gods på väg
AS: Australian Standard
ASTM: American Society for Testing and Materials
ATE: uppskattning av akut toxicitet
CAS: Chemical Abstract Service
CLP: Förordning (EG) nr 1272/2008
CMR: cancerogen, mutagen eller reprotoxisk
DIN: Tyska institutet för standardisering
ECx: Effektiv koncentration (x% effektiv nivå)
ECHA: Europeiska kemikaliemyndigheten
EC-Nummer: Ämnesnummer i EU-varulager EINECS / ELINCS
ECTLV: Europeiska gemenskapens tröskelvärde
ED: Ämne identifierats ha hormonstörande egenskaper
EINECS: Europeisk inventering av befintliga kommersiella kemiska ämnen
ELINCS: Europeisk förteckning över anmälda kemiska ämnen
EN : Europeisk standard
ENCS: Japansk kemisk inventering
EPA: US Environmental Protection Agency
EU: Europeiska unionen
EU EXPLD1: Ämne listat i bilaga I, Reg (EG) nr 2019/1148
EU EXPLD2: Ämne listat i bilaga II, Reg (EG) nr 2019/1148
EWC: Europeiska avfallskatalogen
GHS: Globalt harmoniserat system för klassificering och märkning av kemikalier
GLP: God laboratoriepraxis
HSNO: Hazardous Substances and New Organisms
IARC: Internationella byrån för cancerforskning
IATA: International Air Transport Association
IBC-Code: Internationell kod för konstruktion och utrustning av fartyg som transporterar farliga kemikalier i bulk
IC50: halv maximal inhiberande koncentration
ICAO: Internationella civila luftfartsorganisationen
IMDG-Code: Internationella sjöfartskoden för farligt gods
IMO: Internationella sjöfartsorganisationen
ISO: Internationella standardiseringsorganisationen
LC50: Median dödlig koncentration
LD50: Median dödlig dos
MARPOL: Internationella konventionen för förebyggande av havsförorening från fartyg
n.o.s.: ej angiven på annat sätt
NO(A)EC: Ingen (skadlig) effektkoncentration
NO(A)EL: Ingen (negativ) effektnivå
NZS: Nya Zeeland Standard
OECD: Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling
OPPTS: US EPA Office of Prevention, Pesticides and Toxic Substances
OPPT: US EPA Office of Pollution Prevention and Toxics
PBT: Persistent, bioackumulerande, giftigt
(Q)SAR: (Kvantitativ) struktur-aktivitetsförhållande
REACH: Förordning (EG) nr 1907/2006
RID: Förordningar om internationell transport av farligt gods med järnväg
SADT: Självförstärkande sönderdelningstemperatur
SDS: Säkerhetsdatablad
STOT: specifik organtoxicitet
STOT SE: specifik organtoxicitet, enstaka exponering
STOT RE: Specifik organtoxicitet - upprepad exponering

SUSMP: Standard för enhetlig schemaläggning av läkemedel och gifter
SVHC: Ämne som är mycket oroande (REACH-kandidatlista)
TRGS: Tyska tekniska regler för farliga ämnen
UN: Förenta nationerna
VOC: Flyktig organisk förening
814.018 VOC Reg CH: Schweiziska förordningen 814.018 om incitamentskatt på flyktiga organiska föreningar
vPvB: Mycket långlivad, mycket bioackumulerande
WGK: Vattenriskklass

Övrig information:

Detta säkerhetsdatablad har tillverkats för försäljning från Henkel till parter som köper från Henkel, baserat på förordning (EG) nr 1907/2006 och tillhandahåller information i enlighet med gällande bestämmelser i Europeiska unionen. I detta hänseende ges inget uttalande, garantier eller representation av något slag för att följa lagar eller andra författningar i någon annan jurisdiktion eller ett annat territorium än Europeiska unionen. Vid export till andra territorier än EU, vänligen kontakta respektive säkerhetsdatablad för berörda territorium för att säkerställa överensstämmelse eller kontakt med Henkels produktsäkerhets- och regleringsavdelning (SDSinfo.Adhesive@henkel.com) före exportera till andra territorier än Europeiska unionen

"Angivelserna stöder sig på vår nuvarande kännedom och syftar på produkten i levererat tillstånd. De ska beskriva våra produkter med avseende på säkerhetskrav och har därför ej för avsikt att beskriva några produktspecifika egenskaper."

Kära kund,
Henkel är fast besluten att skapa en hållbar framtid genom att främja möjligheter längs hela värdekedjan. Om du vill bidra genom att byta från papper till den elektroniska versionen av SDS, vänligen kontakta er lokala kundtjänstrepresentant. Vi rekommenderar att du använder en icke-personlig e-postadress (t.ex. SDS@your_company.com).

Relevanta ändringar i detta säkerhetsdatablad är markerade med vertikala linjer i vänstra marginalen. Motsvarande text visas i annan färg på skuggat område.